

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019414	IES A Basella	Vilanova de Arousa	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Cultura clásica	4º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	21
4.2. Materiais e recursos didácticos	22
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	22
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	22
6. Medidas de atención á diversidade	23
7.1. Concreción dos elementos transversais	24
7.2. Actividades complementarias	25
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	26
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	27
9. Outros apartados	27

1. Introducción

O CENTRO:

O IES A Basella está enclavado na zona portuaria de Vilanova de Arousa, nunha zona de recheo gañada ao mar. Ten unha antigüidade de uns 33 anos, e as instalacións conservanse en boas condicións, en xeral, aínda que se bota en falta algún espazo máis adicado a aulas de clase, dado que dende fai anos hai que utilizar os Departamentos como aulas para grupos pequenos, desdobres, etc.

No que respecta ao Departamento de Latín, o material do que dispón é, en principio, suficiente, aínda que sería moi necesario dispor dun canón de proxección que servira para ilustrar determinados temas, sobre todo os de cultura e civilización.

O centro recibe alumnos para cursar bacharelato do outro IES de Vilanova (Faro das Lúas) e do IES da Illa de Arousa. Non se perciben diferencias apreciables na base académica dos alumnos procedentes dos distintos centros e por esa razón os grupos son o suficientemente homoxéneos como para non ter que adoptar medidas académicas especiais.

O DEPARTAMENTO:

O Departamento está integrado polos seguintes profesores:

- Carlos Sanz Velázquez (xefe de Departamento)
- Carlos Galego Guitián

Horas lectivas do Departamento:

- 15 de Latín (1 grupo de Latín en 4º ESO, 2 grupos de Latín I en 1º de Bacharelato e 1 grupo de Latín II en 2º de Bacharelato)
- 6 de Cultura Clásica (1 grupo en 3º ESO e 1 un grupo en 4ª ESO).
- 8 de grego (1 grupo de 1º Bac. e 1 grupo de 2º BAc.).
- 2 horas de xestión da Videoteca do centro.

O total de horas do Departamento é de 31.

A distribución de materias entre os membros do Departamento é a seguinte:

- Carlos Sanz: Latín I, Latín II e Grego II
- Carlos Galego: Cultura Clásica, Latín 4º ESO e Grego I (completa o seu horario con 3 horas de inglés de primeiro de ESO e 4 horas de Proxecto Competencial).

Libros de texto utilizados:

- Cultura Clásica, Almadraba. 3º ESO e 4º ESO
- Latín 4º ESO, Anaya

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir o mundo grecorromano desde as facetas xeográfica e histórica, localizándoo no espazo e no tempo mediante o uso da cartografía e os eixes cronolóxicos para que sirva de punto de partida do resto de coñecementos.	2		4	2	3-4-5	1		1-2
OBX2 - Recoñecer as influencias da mitoloxía clásica analizando a literatura, o cinema, o teatro, a publicidade, a arte en xeral e mesmo aspectos da vida cotiá, para entender a orixe deses elementos herdados e usalos correctamente.				2	3-4-5			1-2

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Identificar de maneira xeral etapas e estilos a través de obras salientables da arte grecolatina para recoñecer e interpretar eses elementos en exemplos doutras épocas ou movementos artísticos e culturais.								1-2
OBX4 - Recoñecer os elementos presentes do pasado grecolatino en aspectos actuais tales como a política, os usos e costumes da sociedade, a situación da muller, o dereito, a educación e as formas de lecer, establecendo comparacións para comprender mellor o mundo que nos rodea.	2					1-2		
OBX5 - Tomar conciencia do valor das linguas clásicas, a través da súa perspectiva etimolóxica e como elemento transmisor das civilizacións grega e romana, para non esquecer que foron linguas vivas e que, nalgunha medida, seguen a selo.	4	2-3						
OBX6 - Apreciar o mundo grecorromano mediante a investigación da súa herdanza actual de forma que se respecte e valore o que representa o legado e o patrimonio do mundo clásico e a obriga como cidadáns que temos de preservalo e transmitilo á posteridade.	1-3	3		1-3	3-4-5		3	

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A manzana da discordia	<p>O MITO: a nereida Tetis. As vodas de Tetis e Peleo. Paris. O xuício de Paris</p> <p>O MUNDO CLÁSICO: A vida de Timareta. Nacemento e infancia. O matrimonio. A vida de casada. Responsabilidades da muller casada.</p> <p>LÉXICO: patronímicos, derivación e composición dos étimos gregos theós e ánthropos.</p> <p>ACTIVIDADES: estudar a situación da muller na antiga Grecia dentro dos modelos existentes: Atenas e Esparta. Coñecer os ámbitos de actuación das principais divinidades gregas.</p>	10	10	X		
2	Aquiles	<p>O MITO: Aquiles, o dos pés lixeiros. O talón de Aquiles. Aquiles en Esciro. A cólera de Aquiles. A morte de Patroclo. A morte de</p>	9	10	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	Aquiles	Aquiles. MUNDO CLÁSICO: eu fun un soldado romano. A vida no campamento. A organización da lexión romana. Os catafractas. Eu fun a muller dun soldado. LÉXICO: composición e derivación do étimo grego púr e do étimo latino ignis. Estudio da locución latina in extremis. ACTIVIDADES: relacionar as principais persoaxes da Ilíada co seu papel na guerra de Troia. Profundizar os aspectos relacionados ca guerra e o exército na época romana.	9	10	X		
3	Helena	O MITO: a muller máis fermosa da terra. O peso da beleza. O rapto de Helena. A guerra de Troia. A caída de Troia. O regreso a Esparta. O MUNDO CLÁSICO: o mundo dos mortos. A alma de Patroclo. O barqueiro do Hades. As mansións do Hades. O Tártaro. LÉXICO: composición e derivación do termo grego giné e do étimo latino humus. Estudio das locucións latinas vox populi e non plus ultra. ACTIVIDADES: Analizar o papel de Helena de Troia e de todas as persoaxes relacionadas co rei Agamenón. Ampliar os coñecementos sobre os ritos funerarios na Antigüidade, así como da visión que se tiña do Hades.	9	10	X		
4	Odiseo	O MITO: a isla de Feacia. Cícones, lotófagos e cíclopes. Circe e a visita ó Hades. As sereas, Escila e Caribdis. A ninfa Calipso. A chegada a Ítaca. O MUNDO CLÁSICO: co escudo ou sobre el. A educación espartana. A batalla das Termópilas. Gorgo. LÉXICO: composición e derivación dos étimos gregos anér e polís. ACTIVIDADES: coñecer máis aspectos sobre o mito de Odiseo e a súa transcendencia na cultura occidental. Comparar a sociedade espartana co modelo clásico ateniense.	9	10	X		
5	Eneas	O MITO: Eneas recibido por Dido. A última noite de Troia. A fuxida. Dido e Eneas. Eneas no Hades. O final do viaxe. Eneas e as guerras do Lacio. Xulo. O MUNDO CLÁSICO: coñécete a ti mesmo. A consulta da Pitia. O deus non erra, senon os homes. LÉXICO: composición e derivación do termo grego lógos. Composición de palabras a partir do sufixo -ico. ACTIVIDADES: estudar as orixenes de Roma e a persoaxe de Eneas. Analizar o	9	10		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
5	Eneas	papel do oráculo de Delfos durante a Antigüidade.	9	10		X	
6	Perseo	O MITO: o choiva de ouro. A cabeza de Medusa. O camino á illa das gorgonas. Medusa. Andrómeda. O MUNDO CLÁSICO: carta dunha matrona romana. Infancia, adolescencia e matrimonio. A vida de casada e a maternidade. O tempo de ocio. LÉXICO: composición e derivación do termo grego gráfo. Estudio das locucións latinas a priori e a posteriori. ACTIVIDADES: coñecer a forma de vida das mulleres romanas e compararla ca situación na antiga Grecia e na actualidade. Analizar o mito de Perseo e a súa influencia en relatos posteriores.	9	10		X	
7	Heracles	O MITO: Heracles, fillo de Zeus. Mégara. Os doce traballos de Hércules. Deianira. Iole. Morte e apoteosis de Hércules. O MUNDO CLÁSICO: vida dun gladiador. A orixe dos gladiadores. Entrenamiento e tipos de gladiadores. Os combates. LÉXICO: composición e derivación do termo latino gradior. ACTIVIDADES: definir o concepto de heroe a partir da persoa de Hércules. Aprender a elaborar unha noticia periodística. Ampliar coñecementos sobre os gladiadores na antiga Roma.	9	9		X	
8	Xasón	O MITO: infancia e adolescencia de Xasón. A expedición dos argonautas. A Cólquide. O regreso. Medea. O MUNDO CLÁSICO: "cheguei, vi, vencí". Xulio César. A carreira política de Xulio César. A guerra civil e o fin de César. LÉXICO: composición e derivación do termo grego pólis e do étimo latino bellum. Estudio das locucións latinas referendum, quorum e casus belli. ACTIVIDADES: Identificar as alusións ó mito de Xasón en relatos e símbolos posteriores. Analizar o período final da República romana e o papel xogado polos protagonistas do momento.	9	9		X	
9	Teseo	O MITO: un oráculo de Delfos. Teseo, príncipe de Atenas. O laberinto do Minotauro. Ariadna en Naxos. O destino de Ariadna. A amazona. A paixón de Fedra. A desmesura de Teseo. O MUNDO CLÁSICO: "xuro, xúrote, pai, que nunca compoño versos". Monólogo de Xulia. Carta desde o Ponto. LÉXICO: composición e derivación do termo grego bíos. Estudio das locucións latinas	9	9			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
9	Teseo	deficit, superavit e plus. ACTIVIDADES: estudar os aspectos máis importantes relacionados co mito de Teseo. Profundizar na figura de Ovidio para coñecer mellor a sociedade romana e os xéneros literarios ó inicio do Imperio.	9	9			X
10	Orfeo	O MITO: Orfeo e Eurídice. A volta do Hades. A ensinanza de Orfeo. A morte de Orfeo. O MUNDO CLÁSICO: Alexandre Magno. Olimpia, nai de Alexandre. A educación de Alexandre. A conquista de Asia. LÉXICO: composición e derivación do termo grego cráto e do étimo latino colo. Estudio das locucións latinas grosso modo e internos. ACTIVIDADES: Analizar en profundidade o mito de Orfeo e o seu reflexo nas manifestacións artísticas. Coñecer o destino dos territorios conquistados por Alexandre Magno trala súa morte.	9	9			X
11	Edipo	O MITO: o enigma da Esfinxe. Edipo Rei. A búsqueda do asesino de Laio. A identidade de Edipo. O cadáver de Polinices. O MUNDO CLÁSICO: recordos de Adriano. Principio e final. O esplendor de Adriano. Antínoo e a recta final. LÉXICO: composición e derivación do étimo grego skopéo e do termo latino specio. ACTIVIDADES: Valorar a figura de Edipo e coñecer a súa utilización como arquetipo na cultura occidental. Estudiar en profundidade o papel dos principais emperadores romanos, así como os aspectos máis importantes da arquitectura do período.	9	9			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A manzana da discordia	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Describir os marcos xeográficos en que se desenvolven as civilizacións grega e romana ao longo da súa historia.	Describir os marcos xeográficos en que se desenvolven as civilizacións grega e romana ao longo da súa historia.	TI	100
CA1.2 - Localizar nun mapa en soporte papel e dixital fitos xeográficos e enclaves concretos relevantes para o coñecemento das civilizacións grega e romana.	Localizar nun mapa en soporte papel e dixital fitos xeográficos e enclaves concretos relevantes para o coñecemento das civilizacións grega e romana.		
CA1.3 - Identificar, describir e explicar o marco histórico e as etapas en que se desenvolven as civilizacións grega e romana.	Identificar, describir e explicar o marco histórico e as etapas en que se desenvolven as civilizacións grega e romana.		
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.		
CA4.3 - Describir a composición da familia e os papeis asignados aos seus membros.	Describir a composición da familia e os papeis asignados aos seus membros.		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Marco xeográfico das civilizacións grega e romana. - Marco histórico da civilización grega: das civilizacións minoica e micénica ao mundo helenístico. Etapas, feitos importantes e mulleres e homes relevantes. - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - A familia en Grecia e Roma. Roles dos seus membros; situación da muller. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.

UD	Título da UD	Duración
2	Aquiles	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	TI	100
CA4.1 - Identificar as características das principais formas de organización política presentes no mundo clásico, e establecer semellanzas e diferenzas entre elas e cos sistemas políticos actuais.	Identificar as características das principais formas de organización política presentes no mundo clásico.		
CA5.1 - Distinguir diversos tipos de escritura, comprender as súas funcións e a orixe do alfabeto e dos tipos de sistemas de escritura usados na actualidade e recoñecer a presenza de elementos dos alfabetos grego e latino nos alfabetos actuais.	Distinguir diversos tipos de escritura, comprender as súas funcións e a orixe do alfabeto.		
CA5.2 - Identificar a orixe común das linguas indoeuropeas, distinguir as linguas europeas romances das non romances e recoñecer a orixe grecolatina do léxico das linguas de España e doutras linguas modernas.	Identificar a orixe común das linguas indoeuropeas, distinguir as linguas europeas romances das non romances.		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade.

Contidos

- Organización política en Grecia e en Roma: formas de goberno e institucións.
- Historia da escritura. Tipos de escritura, materiais e soportes.
- Orixe do alfabeto. O alfabeto grego e o abecedario latino.
- As linguas do mundo. O indoeuropeo e as súas familias lingüísticas.
- As linguas romances.
- Composición e derivación culta de orixe grega e latina.
- Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.
- Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán.
- Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica.
- Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas.
- Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual.
- Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.

UD	Título da UD	Duración
3	Helena	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	TI	100
CA2.3 - Comparar as características da relixiosidade e da relixión grega coas actuais.	Comparar as características da relixiosidade e da relixión grega coas actuais.		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.4 - Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.	Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Relixión grega: cultos, santuarios e oráculos. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas. - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais. - Investigación sobre a perduración da civilización clásica na nosa cultura.

UD	Título da UD	Duración
4	Odiseo	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma, o papel que desempeñan os seus protagonistas e saber situar nun eixe cronolóxico feitos históricos.	Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma e o papel que desempeñan os seus protagonistas.	TI	100
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.		
CA2.2 - Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais. Orixes e funcións.	Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais.		
CA4.2 - Distinguir as características e a evolución das clases sociais en Grecia e Roma.	Distinguir as características e a evolución das clases sociais en Grecia e Roma.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas arte.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.		
CA6.3 - Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país e recoñecer as pegadas da cultura romana en diversos aspectos da civilización actual.	Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Marco histórico da civilización grega: das civilizacións minoica e micénica ao mundo helenístico. Etapas, feitos importantes e mulleres e homes relevantes. - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Sociedade en Grecia e Roma: clases sociais. A escravitude. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas. - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais. - Historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país. A presenza de Grecia e Roma na Península Ibérica. A romanización de Hispania e a da Gallaecia.

UD	Título da UD	Duración
5	Eneas	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma, o papel que desempeñan os seus protagonistas e saber situar nun eixe cronolóxico feitos históricos.	Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma e o papel que desempeñan os seus protagonistas.	TI	100
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.		
CA2.4 - Describir os fundamentos da relixiosidade romana e distinguir a relixión oficial das manifestacións do culto privado.	Describir os fundamentos da relixiosidade romana.		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA5.6 - Usar as fórmulas de saúdo e presentación en latín e grego e fraseoloxía básica da aula.	Usar as fórmulas de saúdo e presentación en latín e grego.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas actuais.		
CA6.3 - Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país e recoñecer as pegadas da cultura romana en diversos aspectos da civilización actual.	Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Marco histórico da civilización romana: monarquía, república e imperio. Etapas, feitos importantes e mulleres e homes relevantes. - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Relixión romana: culto público e privado. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas. - Fórmulas básicas de saúdo e presentación en latín e grego, e fraseoloxía básica do medio escolar.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais. - Historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país. A presenza de Grecia e Roma na Península Ibérica. A romanización de Hispania e a da Gallaecia.

UD	Título da UD	Duración
6	Perseo	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	TI	100
CA2.2 - Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais. Orixes e funcións.	Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais.		
CA4.4 - Coñecer os trazos máis salientables da vida cotiá en Grecia e Roma.	Coñecer os trazos máis salientables da vida cotiá en Grecia e Roma.		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas actuais.		
CA6.4 - Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.	Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Vida cotiá en Grecia e Roma: vivenda, hixiene, alimentación, vestimenta e traballo.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas. - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais. - Investigación sobre a perduración da civilización clásica na nosa cultura.

UD	Título da UD	Duración
7	Heracles	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	TI	100
CA4.5 - Identificar as principais formas de lecer da Antigüidade e comparalas coas actuais.	Identificar as principais formas de lecer da Antigüidade.		
CA4.6 - Relacionar e establecer semellanzas e diferenzas entre as manifestacións deportivas da Grecia clásica e as actuais.	Relacionar e establecer semellanzas e diferenzas entre as manifestacións deportivas da Grecia clásica e as actuais.		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA5.5 - Identificar as principais características dos xéneros literarios grecolatinos, a súa influencia na literatura posterior e os fitos esenciais das literaturas grega e latina como base literaria da cultura europea e occidental.	- Identificar as principais características dos xéneros literarios grecolatinos.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas actuais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.4 - Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.	Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Os espectáculos públicos en Grecia e Roma. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas. - Xéneros literarios grecolatinos: autores e obras principais. - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais. - Investigación sobre a perduración da civilización clásica na nosa cultura.

UD	Título da UD	Duración
8	Xasón	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma, o papel que desempeñan os seus protagonistas e saber situar nun eixe cronolóxico feitos históricos.	Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma e o papel que desempeñan os seus protagonistas.	TI	100
CA1.5 - Identificar as características fundamentais da romanización de Hispania e Gallaecia.	Identificar as características fundamentais da romanización de Hispania e Gallaecia.		
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.		
CA2.2 - Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais. Orixes e funcións.	Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais.		

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas actuais.		
CA6.3 - Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país e recoñecer as pegadas da cultura romana en diversos aspectos da civilización actual.	Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Marco histórico da civilización romana: monarquía, república e imperio. Etapas, feitos importantes e mulleres e homes relevantes. - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas. - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais. - Historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país. A presenza de Grecia e Roma na Península Ibérica. A romanización de Hispania e a da Gallaecia.

UD	Título da UD	Duración
9	Teseo	9

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	TI	100
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán,		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA5.5 - Identificar as principais características dos xéneros literarios grecolatinos, a súa influencia na literatura posterior e os fitos esenciais das literaturas grega e latina como base literaria da cultura europea e occidental.	Identificar as principais características dos xéneros literarios grecolatinos.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas actuais.		
CA6.4 - Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.	Investigar sobre a perduración da civilización clásica na contorna.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas. - Xéneros literarios grecolatinos: autores e obras principais. - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais. - Investigación sobre a perduración da civilización clásica na nosa cultura.

UD	Título da UD	Duración
10	Orfeo	9

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma, o papel que desempeñan os seus protagonistas e saber situar nun eixe cronolóxico feitos históricos.	Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma e o papel que desempeñan os seus protagonistas.	TI	100
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.		
CA2.2 - Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais. Orixes e funcións.	Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais.		
CA3.1 - Distinguir as características fundamentais da arte clásica e relacionar manifestacións artísticas actuais cos seus modelos clásicos.	Distinguir as características fundamentais da arte clásica .		
CA3.3 - Recoñecer as manifestacións escultóricas da arte grega e romana ao longo da Antigüidade e identificar a súa temática en obras representativas.	Recoñecer as manifestacións escultóricas da arte grega e romana ao longo da Antigüidade.		
CA3.4 - Diferenciar as creacións urbanísticas romanas das outras épocas, así como a súa rede viaria, facendo fincapé no contorno do alumnado.	Diferenciar as creacións urbanísticas romanas das outras épocas.		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas actuais.		
CA6.3 - Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país e recoñecer as pegadas da cultura romana en diversos aspectos da civilización actual.	Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Marco histórico da civilización grega: das civilizacións minoica e micénica ao mundo helenístico. Etapas, feitos importantes e mulleres e homes relevantes. - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano.

Contidos

- Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade.
- Fundamentos e etapas da arte clásica.
- Escultura en Grecia e Roma: etapas, estilos e temáticas.
- Enxeñería romana: obras públicas e urbanismo. Vías romanas.
- Composición e derivación culta de orixe grega e latina.
- Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos.
- Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán.
- Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica.
- Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas.
- Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual.
- Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.
- Historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país. A presenza de Grecia e Roma na Península Ibérica. A romanización de Hispania e a da Gallaecia.

UD	Título da UD	Duración
11	Edipo	9

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma, o papel que desempeñan os seus protagonistas e saber situar nun eixe cronolóxico feitos históricos.	Identificar as principais características de cada período da historia de Grecia e Roma e o papel que desempeñan os seus protagonistas.	TI	100
CA2.1 - Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.	Identificar os principais deuses e deusas da mitoloxía grecolatina.		
CA2.2 - Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais. Orixes e funcións.	Recoñecer os mitos e os heroes grecolatinos e establecer semellanzas e diferenzas cos mitos e os heroes doutras culturas e os actuais.		
CA3.2 - Identificar as características máis salientables da arquitectura grecorromana en relación cos edificios máis singulares.	Identificar as características máis salientables da arquitectura grecorromana.		
CA3.5 - Saber localizar os principais monumentos clásicos do patrimonio español e europeo.	Saber localizar os principais monumentos clásicos do patrimonio español .		
CA5.3 - Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán, tendo en conta os fenómenos fonéticos.	Distinguir e identificar latinismos, cultismos, semicultismos e termos patrimoniais e facer evolucións desde o latín ao galego e ao castelán.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.4 - Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina e constatar o influxo das linguas clásicas en linguas non derivadas delas.	Utilizar con propiedade terminoloxía científico-técnica de orixe grecolatina.		
CA6.1 - Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes e na organización social e política.	Recoñecer a presenza da civilización clásica nas artes.		
CA6.2 - Coñecer a perduración da mitoloxía e os temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais.	Coñecer a perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas actuais.		
CA6.3 - Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país e recoñecer as pegadas da cultura romana en diversos aspectos da civilización actual.	Identificar os aspectos máis importantes da historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Marco histórico da civilización romana: monarquía, república e imperio. Etapas, feitos importantes e mulleres e homes relevantes. - Cosmogonía. Teogonía. O panteón grego e romano. - Mitos grecolatinos. Orixes e funcións. Os heroes e heroínas. Perduración da mitoloxía nas manifestacións artísticas, literarias e na publicidade. - Arquitectura en Grecia e Roma: tipos de edificios e ordes arquitectónicas. - Herdanza clásica no patrimonio artístico en Europa en xeral e en Galicia en concreto. - Composición e derivación culta de orixe grega e latina. - Latinismos, palabras patrimoniais, cultismos e semicultismos. - Principais regras de evolución fonética do latín ao galego e ao castelán. - Léxico grecolatino na linguaxe común e na científica e técnica. - Presenza das linguas clásicas nas linguas modernas. - Presenza da civilización grecolatina nas artes e na organización social e política actual. - Mitoloxía e temas lendarios nas manifestacións artísticas actuais. - Historia de Grecia e Roma e a súa presenza no noso país. A presenza de Grecia e Roma na Península Ibérica. A romanización de Hispania e a da Gallaecia.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Traballar de maneira competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento do alumnado e o alumno ou alumna adquire un maior grao de protagonismo.

En concreto, na materia de Cultura Clásica:

Necesitamos adestrar de maneira sistemática os procedementos que conforman o andamiaxe da materia. O alumnado deberá desenvolver actitudes conducentes á reflexión e análise sobre as achegas da civilización

grecorromana á nosa civilización. Para iso necesitamos un certo grao de adestramento individual e traballo reflexivo de procedementos básicos da materia: elaboración de textos adaptados sobre a mitoloxía, a cultura, a vida cotiá, etc., o estudo de aspectos e contidos sobre o léxico, a argumentación en público e a comunicación audiovisual.

Nalgúns aspectos da área, o traballo en grupo colaborativo achegará o adestramento de habilidades sociais básicas e un enriquecemento persoal desde a diversidade, e constituirá unha ferramenta perfecta para discutir e profundar na contidos da área.

Doutra banda, cada alumno ou alumna parte dunhas potencialidades que definen as súas intelixencias predominantes; enriquecer as tarefas con actividades que se desenvolvan desde a teoría das intelixencias múltiples facilita que todos os alumnos e alumnas poidan chegar a comprender os contidos que pretendemos adquirir para o desenvolvemento dos obxectivos de aprendizaxe.

Na materia de Cultura Clásica é indispensable xerar posibilidades de aplicación dos contidos adquiridos. Para iso, as tarefas competenciais facilitan este aspecto, que se podería complementar con proxectos de aplicación dos contidos.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Preténdese o uso dos materiais seguintes:

- O libro do alumnado para a materia de Cultura Clásica 3º ESO.

- A proposta didáctica para Cultura Clásica 3º ESO.

- Libros completos ou capítulos de libros sobre legado, cultura ou mitoloxía de diversa índole (en función da programación anual do teatro xuvenil grecolatino).

- Os recursos para o profesorado que complementan a proposta didáctica, con actividades de reforzo, de ampliación e de avaliación, entre outros.

Outro tipo de recursos didácticos que se poderán utilizar para completar as explicacións, facilitar a súa asimilación por parte dos alumnos e proporcionarlles o material necesario para levar a cabo os seus traballos de investigación son:

-Diapositivas

-Vídeos, DVD, CD

-Diccionarios etimolóxicos, mitolóxicos, etc.

-Libros de consulta que abranguen distintos temas: historia, literatura, mitoloxía, vida cotiá, arte, evolución fonética, etimoloxías, etc.

Como recurso imprescindible faremos uso das novas Tecnoloxías da Información e Comunicación, que proporcionarán ao alumnado unha visión novedosa e atractiva da Cultura Clásica.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

As primeiras clases adicaránse a explorar ditos coñecementos mediante dous procedementos:

- Contestación oral (non será necesaria mediante proba escrita) a cuestionarios sin valor avaliador sobre cuestións do enclave xeográfico (ciudades, ríos, países antigos e actuais, mares, etc.), da historia (feitos máis importantes: a conquista romana de Hispania, Xulio César, Augusto, etc.) e do léxico (detección da orixe latina de termos fáciles do castelán e galego).

- Conversación-explicación cos alumnos sobre temas de mitoloxía e de vida cotiá e costumes que todavía perviven da civilización romana.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	10	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Unidade didáctica	UD 11	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	9	100
Táboa de indicadores	100	100

Criterios de cualificación:

Traballos escritos: 60%

Exposicións orais; deberes; actividades na aula: 30% (0,3 puntos -máximo- por cada actividade ben feita e presentada; todas estas tarefas poden ser realizadas de xeito individual, grupal ou colectivo).

Corrección diaria do caderno de clase: 10% (o caderno de clase ha de presentarse limpo, pulcro, ordenado e con todas as actividades feitas).

Criterios de recuperación:

Se se suspende unha avaliación, esta se recuperará aos 15 días seguintes. (mediante a presentación de todas as actividades non realizadas con anterioridade ou mediante a realización dunha proba escrita).

A nota final é a nota media aritmética das tres avaliacións.

Non se fai media se a nota é inferior a 3.

Se a nota resultante de cada avaliación ou a nota final é 4.5 ou superior (con decimais), pasará a converterse no número enteiro 5.

6. Medidas de atención á diversidade

DESCRIPCIÓN DO GRUPO DESPOIS DA AVALIACIÓN INICIAL

Á hora de expor as medidas de atención á diversidade e inclusión habemos de solicitar, en primeiro lugar, diversa información sobre cada grupo de alumnos e alumnas; como mínimo debe coñecerse a relativa a:

- O funcionamento do grupo (clima da aula, nivel de disciplina, atención...).
- As fortalezas que se identifican no grupo en canto ao desenvolvemento de contidos curriculares.
- As necesidades que se puideron identificar; convén pensar nesta fase en como se poden abordar (planificación de estratexias metodolóxicas, xestión da aula, estratexias de seguimento da eficacia de medidas, etc.).
- As fortalezas que se identifican no grupo en canto aos aspectos competenciais.
- Os desempeños competenciais prioritarios que hai que practicar no grupo nesta materia.
- Os aspectos que se deben ter en conta ao agrupar aos alumnos e ás alumnas para os traballos cooperativos.
- Os tipos de recursos que se necesitan adaptar a nivel xeral para obter un logro óptimo do grupo.

NECESIDADES INDIVIDUAIS

A avaliación inicial facilítanos non só coñecemento do grupo como conxunto, senón que tamén nos proporciona información acerca de diversos aspectos individuais dos nosos estudantes; a partir dela poderemos:

- Identificar os alumnos ou ás alumnas que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe. (Débese ter en conta a aquel alumnado con necesidades educativas, con altas capacidades e con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia

familiar, etc.).

- Saber as medidas organizativas a adoptar. (Planificación de reforzos, localización de espazos, xestión de tempos grupales para favorecer a intervención individual).
- Establecer conclusións sobre as medidas curriculares a adoptar, así como sobre os recursos que se van a empregar.
- Analizar o modelo de seguimento que se vai a utilizar con cada un deles.
- Acoutar o intervalo de tempo e o modo en que se van a avaliar os progresos destes estudantes.
- Fixar o modo en que se vai a compartir a información sobre cada alumno ou alumna co resto de docentes que interveñen no seu itinerario de aprendizaxe; especialmente, co titor.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - 1. Educación para a igualdade de oportunidades de ambos os sexos: derivarase do estudo da situación da muller en Roma e en Grecia, da comparación coa situación xurídica, social e familiar na antigüidade coa situación actual.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - 2. A Educación moral e cívica, e, como consecuencia diso, a educación para a paz derivarase do tratamento dos sistemas políticos na antigüidade, dos grupos sociais, do tipo de sociedade e ideais que reflectan os textos que manexen, da reflexión sobre a diversidade lingüística e cultural de España e Europa.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - 3. A educación para a saúde derivarase da reflexión crítica sobre os hábitos de hixiene e coidado persoal nas sociedades clásicas, da importancia que nestas sociedades dábase ao exercicio físico, e do afán romano por manter un perfecto equilibrio entre corpo e mente.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - 4. A educación ambiental do coñecemento do respecto que os antigos sentían pola natureza, do coñecemento e respecto polo noso patrimonio arqueolóxico.	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11
ET.1 - 1. Educación para a igualdade de oportunidades de ambos os sexos: derivarase do estudo da situación da muller en Roma e en Grecia, da comparación coa situación xurídica, social e familiar na antigüidade coa situación actual.	X	X	X
ET.2 - 2. A Educación moral e cívica, e, como consecuencia diso, a educación para a paz derivarase do tratamento dos sistemas políticos na antigüidade, dos grupos sociais, do tipo de sociedade e ideais que reflectan os textos que manexen, da reflexión sobre a diversidade lingüística e cultural de España e Europa.	X	X	X
ET.3 - 3. A educación para a saúde derivarase da reflexión crítica sobre os hábitos de hixiene e coidado persoal nas sociedades clásicas, da importancia que nestas sociedades dábase ao exercicio físico, e do afán romano por manter un perfecto equilibrio entre corpo e mente.	X	X	X
ET.4 - 4. A educación ambiental do coñecemento do respecto que os antigos sentían pola natureza, do coñecemento e respecto polo noso patrimonio arqueolóxico.	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
VISITA AO MUSEO DE PONTEVEDRA.	Visualizar os restos materiais da civilización romana e aplicar os coñecementos adquiridos para identificar e explicar algúns exemplares destes restos materiais.		X	
VISITA NUNHA XORNADA A ALGUNHA CIDADE GALEGA OU LUGAR REPRESENTATIVO.	Visitar os vestixios da presenza romana na antiga Gallaecia que se conservan nela: Orense termal -con baño incluído-, Landsbrica, A Coruña, Lugo, Santiago de Compostela, Caldas de Reis...			X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
ASISTENCIA A DÚAS REPRESENTACIÓNS DO FESTIVAL DE TEATRO GRECOLATINO.	Asistir ás representacións en Coruña/Lugo/Orense/Tui (Aproveitando a saída para visitar os restos arqueolóxicos da zona e.g. da Torre de Hércules e de Cambre en caso de que sea en Coruña, e o Museo Arqueolóxico e a Domus de Mitreo e muralla se é en Lugo...).			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
A secuencia dos contidos foi correcta.
Ao comezo de cada unidade danse a coñecer os obxectivos, competencias, actividades e criterios de avaliación e cualificación.
Propóñense actividades que favorecen a aprendizaxe autónoma (búsqueda de información, proxectos, investigación, etc.)
Tivéronse en conta os intereses do alumnado á hora de presentar os temas para a elaboración dos proxectos de investigación
O alumnado sentiuse motivado.
Ofreceuse atención individualizada, adaptando a programación ás características e necesidades específicas de cada alumno e alumna.
A metodoloxía foi a adecuada ao nivel da clase.
Empréganse metodoloxías que favorezan o desenrolo dunha actitude positiva no alumnado
Os recursos utilizados son suficientes e apropiados.
Explicáronse con claridade os procedimentos e criterios de corrección e avaliación.
valiáronse as competencias establecidas para cada criterio de avaliación.

Descrición:

Para a avaliación de cada punto utilizarase unha escala do 1 ao 5, coa seguinte equivalencia:

- 1 = moi pouco
- 2 = pouco
- 3 = ás veces
- 4 = case sempre
- 5 = sempre

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Ao remate de cada trimestre farase un seguimento da programación para facer unha valoración da mesma, tendo en conta sobre todo:

1. Se se cumpriron os obxectivos establecidos.
2. Se se sigue según o previsto a temporalización dos contidos.
3. O grao de adecuación da metodoloxía didáctica á materia e ós alumnos.
4. Os resultados obtidos polos alumnos.
5. A adecuada aplicación dos criterios, instrumentos e procedementos de avaliación, así como os criterios de cualificación.

En función destes datos seguirase na mesma liña, se a valoración é positiva ou rectificaranse aqueles puntos que se consideren oportunos para obter un mellor rendemento, como por exemplo:

1. Reducción dos contidos
2. Traballar máis os apartados nos que os resultados sexan máis frouxos.
3. Facer un repaso dalgúns contidos, etc.
4. Modificación dos aspectos da metodoloxía didáctica que non funcionen.
5. Modificación, o proposta de modificación para o curso seguinte, dos criterios, instrumentos e procedementos de avaliación (ou criterios de cualificación) incorrectos.

9. Outros apartados